

UKLJUČIVANJE ČLANOVA FRANJEVAČKE MLADEŽI U FRANJEVAČKI SVJETOVNI RED

1. UVOD

Franjevačka mlađež, kao organizirana struktura unutar Franjevačke obitelji, uključena u stvarnost Franjevačkoga svjetovnog reda, postoji tek od polovice prošlog stoljeća. Prije nije postojala.

Prije su postojali samo mlađi koji su izravno preuzimali obećanje evanđeoskog života u jednom od triju franjevačkih redova. Franjo, Klara i Elizabeta preuzeli su svoje konačne redovničke obveze dok su još bili sasvim mlađi. Tako su kasnije činili i mnogi drugi franjevci.

Očito je da se u prošlim vremenima nije osjećala potreba za Franjevačkom mlađeži kao posebnom strukturom. Pravilo OFS-a iz 1883. godine, Pravilo Leona XIII., dopušтало je da u Red budu primljeni mlađi već od 14. godine života!

Zašto se, dakle, osjetila potreba za ustanovljenjem Franjevačke mlađeži, organizirane i uključene u Franjevački svjetovni red? U prošlom se stoljeću svijet uvelike promijenio, a s njim i odnosi među ljudima. Niz temeljnih, uporišnih vrednota potpuno se, radikalno promijenio. Svijet koji je nekoć bio strogo podijeljen prema bogatstvu i socijalnim klasama, danas nagnje podjeli po dobnim skupinama koje često nisu u međusobnom dijalogu, a sa svojim se problemima suočavaju na način koji u sebi ima tendenciju sukobljavanja s drugima. Odnosi među generacijama su se potpuno promijenili.

Posljednjih desetljeća su se potrebe i dinamika svijeta mlađih promijenile. Stoga se Franjevačka obitelj, na poticaj svojih članova i uz podršku Crkve, potrudila da na prikladan način odgovori na te promjene te ponudi mlađima odgovore i mjesta za razlučivanje i ostvarivanje poziva. Frama je u Franjevačkoj obitelji povlašteno mjesto na kojem se to ostvaruje.

Kad se suočavaju s velikim životnim izazovima i osjete da ih privlači kršćanski život i, posebno, duhovnost sv. Franje, mlađi su još uvijek potpuno "svjetovni", žive u svijetu. U Frami je njima ponuđena mogućnost da, u krugu Franjevačkoga svjetovnog reda, krenu putem na kojem se traži i razlučuje osobni životni poziv.

Franjevački svjetovni red je, u okviru Franjevačke obitelji, red koji je, jer živi u uvjetima svijeta, prikladniji za prihvatanje tog puta mlađih, za pomoć i praćenje na tom putu. Upravo stoga je Crkva i službeno povjerila Framu Franjevačkome svjetovnom redu.

"Franjevački svjetovni red, snagom svoga vlastitoga poziva, mora biti spremna posredovati svoje iskustvo evanđeoskoga života mlađima koji osjećaju da ih privlači sv. Franjo Asiški te tražiti sredstva kako da im ga se primjerno predstavi." (GKOFS-a 96,1)

Duhovno-odgojni put u Frami ima svoj određeni rok. Kad se razazna i utvrdi vlastiti poziv, članovi Frame ga prihvataju, kakav god on bio, da bi ušli u ono što će najvjerojatnije postati njihov trajni oblik života.

Među tim mogućim pozivima je, naravno, kao važna mogućnost, i taj da uđu u jedan oblik franjevačkog života ostajući u svjetovnom staležu: ulazak u OFS.

Ulazak u OFS, naime, jedan je od istinskih poziva, određeni stalež i oblik života ("Poziv Franjevačkoga svjetovnog reda jest specifični poziv koji prožima život i apostolski rad svojih

članova.” – *GKOFS-a* 2,1). Ulazak u OFS je, dakle, životna odluka konačnog karaktera koja osobi “utiskuje” točno određen biljeg.

Razlučivanje poziva može se ostvariti tijekom boravka u Frami, a ako se radi o pozivu da se živi kao član OFS-a, član Frame može započeti vrijeme uvodenja, formacije i zavjetovanja u OFS-u ostajući ipak i dalje u Frami. To je ono što nazivamo “dvostruka pripadnost”.

Ovakvo se uključivanje u OFS posebno preporučuje jer, razaznavši istinski poziv, nema smisla odgađati ulazak u oblik života koji je Bog za nas pripremio.

2. BRATSKA ANIMACIJA

Bratska animacija je najbolje sredstvo koje bratstva OFS-a i Frame imaju da bi uključivanje članova Frame u OFS učinili što prirodnijim.

Bratska animacija je sinonim za praćenje, jer je njezina glavna zadaća da izbliza prati mladu osobu na njezinom putu franjevačkog rasta koji prepostavlja ljudski i kršćanski rast. Zbog toga bratski animator postaje ključna osoba za razlučivanje poziva mlade osobe, osobito njezina svjetovnog franjevačkog poziva.

Praćenje postaje već od početka važno uporište. Bratski animator predstavlja najbliže uporište članovima Frame u njihovu traženju što znači biti svjetovni franjevac i što je Franjevački svjetovni red. Iz toga proizlazi potreba da svako bratstvo Frame ima bratskog animatora iz bratstva OFS-a s kojim je povezano, kako bi se na taj način jamčilo bolje upoznavanje svjetovnoga franjevačkog poziva i samog bratstva prema kojemu će, prirodno, biti usmjeren put člana Frame.

Praćenje, blizina i činjenica da animator predstavlja oslonac čine bratskog animatora životnim svjedokom članovima Frame, svjedokom koji se daruje, uvijek besplatno, da bi služio članu Franjevačke mlađeži u otkrivanju njegova životnog poziva.

Prisutnost bratskog animatora u bratstvu, zajedno s duhovnim asistentom, jamči Frami usku povezanost s Franjevačkom obitelji i s različitim oblicima života u njoj i predstavlja za mlađe jedinstvenu mogućnost obogaćivanja. Obojica, dakle, osim vlastitih zadaća praćenja i usmjeravanja, moraju, u skupini, surađivati i na području formacije.

Osim svog izravnog doprinosa skupini Frame, bratski animator ima i drugo polje djelovanja, koje je u Zaključcima s I. međunarodne skupštine Frame jasno definirano kao “služiti kao poveznica ili most između OFS-a i Frame”.

U tom smislu, bratski animator treba surađivati s bratstvom OFS-a da ostvari ono što je rečeno u Generalnim konstitucijama u članku 97,1: “Neka bratstva OFS-a prikladnim inicijativama i dinamikom promiču franjevački poziv mlađih. Neka se brinu za proširenje bratstava Frame i prate mlađe u njihovu hodu ljudskoga i duhovnog rasta predlažući im djelatnosti i tematske sadržaje.”

Ova je zadaća rastumačena u dokumentu MVOFS-a Frama: put franjevačkoga poziva, koji u čl. 26 naglašava: “... jedno od najvažnijih sredstava je živi dodir s bratstvom Franjevačkoga svjetovnoga reda. Zbog toga mjesna bratstva moraju stvarati prostore i trenutke prihvata mlađih preko učestalih susreta s njima i povjeravanja specifičnih zadataka u

bratstvu. Jednako je tako važno da okupljanja bratstva OFS-a budu prilagođena njihovoj organizaciji, što se postiže kreativnim osnivanjem zasebnih skupina pod vodstvom vijeća bratstva.”

Stoga bratski animator treba djelovati i unutar bratstva OFS-a s obzirom na razvijanje osjetljivosti bratstva za Franjevačku mladež, s ciljem da uključi, animira bratstvo i učini ga odgovornim, a to prepostavlja davanje povjerenja Frami, promicati je, podržavati, pomoći, usmjeravati, brinuti se o njoj, biti, zapravo, u službi mlađe braće i sestara koji traže vlastiti put prema Kristu, slijedeći primjer Franje, Klare, Elizabete, Ljudevita... Krajnji cilj je da Frama, po praćenju bratskog animatora, osjeća da je OFS stvarno prati na svim razinama.

Zbog svega ovoga, važno je da bratski animator izvršava svoju službu sa svom predanošću koju ona zahtijeva i koja, između ostalog, može i njemu samome u bratstvu Frame pružiti jedinstvenu priliku za rast.

Njegova glavna obilježja, prema onome što kaže i I. međunarodna skupština Frame, trebaju biti: dinamičnost, stalna prisutnost, produhovljenos, izgrađenost, otvorenost dijalogu, poštovanje, velika sposobnost slušanja, mладенаčki duh, sposobnost povezivanja s mladima i otvorenost učenju.

3. DUHOVNA ASISTENCIJA

Na putu poziva mlađih iz Frame koji žele ući u OFS od velike je važnosti uloga duhovnog asistenta koji, osim što je jamac njihove vjernosti franjevačkoj karizmi, zajedništvu s Crkvom i jedinstvu s Franjevačkom obitelji (usp. *GKOFS-a* 85,2), ima osobitu odgovornost u njihovoј formaciji te im pomaže na putu razlučivanja poziva.

Duhovni asistent mora prije svega biti svjedok franjevačke duhovnosti, sposoban prenositi bratsku ljubav redovnika prema mladima te im pomoći na putu razlučivanja njihova poziva. Osim toga, duhovni asistent treba:

- pomoći mlađima i pratiti ih u trajnom obraćenju koje traži evanđelje;
- ući u osobni dijalog s mlađima, znati slušati, čekati, biti strpljiv i, iznad svega, ljubiti;
- surađivati u formaciji mlađih za ispunjenje njihova poslanja u Crkvi i društvu;
- pratiti kandidate u razlučivanju poziva.

Kad se otkrije poziv za OFS, duhovni asistent će s bratskim animatorom pomoći mlađoj osobi da stupi u kontakt s ministrom mjesnog bratstva OFS-a i poduzme potrebne korake za primanje u Red.

4. ODNOS IZMEĐU FRAME I OFS-A

Odnos između mjesnog bratstva Frame i OFS-a treba biti prožet duhom uzajamnog životvornog zajedništva te tako stvarati bratsko ozračje za pomoći u ostvarivanju poziva onih koji svoj put žele nastaviti u OFS-u. U razlučivanju poziva, ulazak u OFS bi kod mlađih koji dolaze iz Frame trebao biti normalan i logičan izbor nakon formacije koju su primili u Frami. No, uvijek treba biti jasno da ovaj put ne mora nužno sve članove Frame dovesti do OFS-a, već samo one koji osjećaju Božji poziv za ovakav način života.

Preporuča se da duhovni asistent mjesnog bratstva OFS-a i Frame, koliko je to moguće, bude ista osoba. Na taj način asistent može promicati veće zajedništvo, poznavanje i razmjenu razmišljanja i iskustava među svim članovima obaju bratstava. Osim toga, jedan duhovni asistent za oba bratstva može pomoći i jednom i drugom bratstvu da žive vlastitu različitost u jedinstvu, poštujući njihovu autonomiju, različite načine bratskog življena, različite formativne metode, različite načine organiziranja susreta i različite oblike apostolskog djelovanja, itd. U svakom slučaju treba uvijek imati na umu kako je vrlo važno da dva bratstva zajednički dijele neke trenutke molitve, susretanja, formacije i apostolskog djelovanja kako bi u svom poslanju pružili i zajedničko svjedočanstvo.

Same Generalne konstitucije kažu da se OFS "smatra osobito odgovornim" za Framu (*GKOFS-a* 96,2). Drugim riječima, Frama za OFS mora predstavljati posebnu zadaću kao jedna od aktivnosti u promicanju novih zvanja za sam OFS; "članovi Franjevačke mlađeži Pravilo OFS-a smatraju dokumentom nadahnuća" (*GKOFS-a* 96,3) koji im pomaže u rastu vlastitoga poziva, bilo osobno, bilo u skupini. Zbog toga svjetovni franjevci trebaju pratiti mlađu osobu u sazrijevanju vlastita poziva i uključivanju u život bratstva OFS-a.

Sve ovo potvrđuje da put razlučivanja poziva u Frami može, ali ne mora, voditi u OFS.

5. ULAZAK U OFS

U dokumentu Frama: put franjevačkoga poziva, u kojem se govori o odnosu između OFS-a i Frame, nalazimo dvije vrlo važne točke koje se odnose na one koji žele nastaviti svoj franjevački put u OFS-u. Prva se odnosi na uključivanje u OFS, a druga govori o istodobnoj pripadnosti bratstvu OFS-a i Frame.

5.1. PRIMANJE U OFS

Što se tiče primanja u OFS treba imati na umu da se franjevačka formacija primljena u Frami smatra valjanim razdobljem uvođenja u OFS.

Za primanje u Red postoje dvije mogućnosti. Jedna se odnosi na pojedinačne članove Frame koji žele ući u OFS, a druga na skupine članova Frame koje žele zajedno ući u OFS.

U oba slučaja svaki aspirant se osobno obraća ministru mjesnoga bratstva OFS-a tražeći svoje primanje u Red. Istodobno, predsjednik mjesnog bratstva Frame, kojemu mlađi aspirant pripada i gdje je primio svoju formaciju, predstavlja mlađu osobu ili više njih, s preporukom za primanje. Vijeće bratstva OFS-a kolegijalno odlučuje o molbi te daje službeni odgovor aspirantu (ili aspirantima) i priopćenje bratstvima (usp. *GKOFS-a* 39,3). Ako je odgovor pozitivan, aspirant (ako je jedan) kreće u početnu formaciju s ostalim aspirantima koji nisu nužno iz Frame. U slučaju da se radi o skupinama mlađih iz Frame, nakon pozitivnog odgovora vijeća bratstva OFS-a, ti aspiranti mogu biti primljeni u početnu formaciju stvarajući, ako se to čini zgodnim, vlastitu skupinu za formaciju pod vodstvom mjesnoga vijeća OFS-a (usp. *Frama: put franjevačkoga poziva* 23).

Na putu početne formacije drže se onoga što je predviđeno u Pravilu, Generalnim konstitucijama i Obredniku OFS-a (usp. *GKOFS-a* 96,4), te onoga što je preporučeno u dokumentima Predsjedništva MVOFS-a: Priručniku za formaciju i Planu početne formacije.

Formacija treba istovremeno biti i doktrinarna i praktična, treba se temeljiti na konkretno življenom iskustvu bratstva i uvijek se ostvarivati u suradnji s osobom odgovornom za formaciju, duhovnim asistentom, vijećem i cijelim mjesnim bratstvom OFS-a.

5.2. ISTODOBNA PRIPADNOST FRAMI I OFS-U

Zavjetovanje u OFS-u ne isključuje nužno mlade iz njihova bratstva Frame. Mlada osoba zavjetovana u OFS-u može nastaviti hod s braćom i sestrama iz Frame koji se nadahnjuju istim Pravilom OFS-a. Ti mladi zavjetovani svjetovni franjevci mogu od svoga bratstva OFS-a primiti zadaću animiranja i praćenja bratstva Frame, budući da sami imaju izravno iskustvo obaju bratstava i, u tome smislu, mogu biti najbolji bratski animatori u ime bratstva OFS-a. U svakom je slučaju važno da zavjetovani mladi član aktivno sudjeluje u oba bratstva, premda bi se njegove aktivnosti, u dogovoru s vijećem OFS-a, trebale više odnositi na Franjevačku mladež.

Dvostruka pripadnost, ili istodobna pripadnost, postaje, dakle, jedno od sredstava koji omogućuju prirodnije uključivanje članova Frame u OFS. Važno je imati u vidu da Frama ima dvostruki cilj: omogućiti mladoj osobi da živi vlastiti poziv i ponuditi joj pomoć u razlučivanju svoga životnoga poziva.

Drugim riječima, mlada osoba ne treba čekati da završi njezina pripadnost Frami da bi mogla započeti, ako je to njezin poziv, uključivanje u OFS. Poziv Duha Svetoga može doći u bilo kojem trenutku, a pripadnost osobe Frami ne bi trebala biti zaprekom njezinu uključivanju u OFS.

Isto tako, uključivanje u OFS ne treba priječiti da mlada osoba nastavi svoj rast u bratstvu s braćom i sestrama iz Frame, ako je to ono što ona želi. Sprječavanje toga bilo bi protivno Generalnim konstitucijama, koje daju mogućnost i/ili potrebu postojanja članova Frame koji su se zavjetovali u OFS-u.

6. ZAKLJUČAK

Dvostruka pripadnost OFS-u i Frami nije samo moguća, već i poželjna. Ona obuhvaća dvostruku "vjernost": vjernost bratstvu OFS-a (koja je na prvom mjestu, jer je zavjetovanje trajna i konačna životna obveza) i vjernost odgovarajućem bratstvu Frame.

Dvostruka pripadnost je poželjna zato što zavjetovani članovi Frame mogu učinkovitije svjedočiti vlastiti franjevački poziv drugim članovima Frame i zato što se s njome učinkovito učvršćuje vez koji povezuje Framu i OFS. Ona, između ostalog, dopušta zavjetovanim članovima Frame da imaju aktivno i pasivno pravo glasa u Redu na svim razinama.

Članovi Frame često žive dinamičnu i poticajnu stvarnost u vlastitome bratstvu Frame, koja je ponekad u suprotnosti s nedostatkom žive aktivnosti u mnogim bratstvima OFS-a. Razumljivo je, dakle, da u mnogim slučajevima, unatoč jasnom pozivu, članovi Frame mogu otezati s uključivanjem u OFS i odgađati ga sve do trenutka kad će konačno morati napustiti Framu.

Potrebno je, naprotiv, da član Frame ozbiljno i zrelo promisli o vlastitome životu i o planu koji mu je Bog povjerio. Doista, ako je ulazak u OFS poziv koji mu je Bog stavio u

srce, on će samo ostvarivanjem tog plana moći doći do svog “savršenstva” (*Mt 19,16-26*) po Božjoj volji.

Božju volju treba uvijek primati s radošću jer je u njoj naše potpuno ostvarenje. Član Frame se stoga ne treba bojati ući u bratstvo OFS-a jer:

- njegovi odnosi s bratstvom Frame iz kojega dolazi nisu prekinuti, nego se, naprotiv, trebaju nastaviti;
- ulazi u životvorno zajedništvo (uključivanje) s cijelim Franjevačkim svjetovnim redom i, pripadnošću OFS-u, s cijelom Franjevačkom obitelji kojoj će ponuditi svoje darove i od koje uvijek može obilno primiti za svoj život i za ostvarenje svoga poziva-poslanja.

OFS je velika crkvena i duhovna stvarnost “ne osrednje savršenosti” (Julijan iz Speyera, 1232.), prava škola svetosti. Njegova važnost nije još uvijek dovoljno poznata i često je neshvaćena. Treći red sv. Franje izvire iz milosti početaka Franjevačke obitelji i nadahnjuje se istom karizmom sv. Franje. Njegova svjetovna dimenzija je obilježje na koje se moramo usredotočiti u obnovi svijeta u Kristu.

Evo što o OFS-u kaže Ivan Pavao II., blage uspomene:

“... vi ste i “Red”, kako kaže Pio XII.: “Laički red, ali pravi Red”; i uostalom već je Benedikt XV. govorio o “*Ordo veri nominis*”. Ovaj stari termin – možemo reći srednjovjekovni – “Red” ne znači drugo doli vašu istinsku pripadnost velikoj Franjevačkoj obitelji. Riječ “Red” označava sudjelovanje u disciplini i ozbiljnosti koja je vlastita toj duhovnosti, iako u vlastitoj autonomiji vašega laičkog i svjetovnog stanja, koje, uostalom, često podrazumijeva žrtve koje nisu manje od onih koje se ostvaruju u redovničkom i svećeničkom životu” (14. lipnja 1988., Generalnom kapitulu OFS-a).